

821.111(73)-312.9
1737

ФРЕНК ГЕРБЕРТ

ДЮНА

І зайнявся світанок, коли Арракіс опинився в центрі всесвіту, ставши колесом, ладним закрутитися.

Принцеса Ірулан. Пробудження Арракіса

— Поглянь-но на ту штуку! — прошепотів Стілгар.

Пол лежав біля нього високо в розколіні Оборонної Стіни, припавши до окуляра фрименського телескопа. Олійні лінзи зосередилися на міжзоряному ліхтері, що вигулькнув на світанку в котловині, яка розкинулася під ними. Східний бік корабля виблискував у сонячному промінні, але із затіненого боку досі бовваніли жовті ілюмінатори нічних світлокуль. А за кораблем під мерехтливим і холодним світлом північного сонця простягнулося місто Арракін.

Звісно, Пол знав: подив Стілгара викликав не ліхтер, а конструкція, для якої сам ліхтер був лише центральною опорою. Багатоповерхова металева споруда, схожа на шатро із переплетених металевих пластин, що сягала в радіусі тисячі метрів, — тимчасове помешкання для п'яти легіонів сардаукарів та Його Імператорської Величності Падишаха-Імператора Шаддама IV.

Гурні Галлек, який сидів напочіпки ліворуч від Пола, сказав:

— Я нарахував дев'ять поверхів. Певно, там багато сардаукарів.

— П'ять легіонів, — відказав Пол.

— Світас, — зашипів Стілгар. — Подобається нам чи ні, а ти підставляєшся, Муад'Дібе. Тож повертаймося назад до скель.

— Я тут у повній безпеці, — відказав Пол.

— Той корабель оснащений металюною зброєю, — зауважив Гурні.

— Вони гадають, що ми захищені щитами, — відказав Пол. — До того ж вони не витратять снаряди на невідому трійцю, навіть якщо помітять нас.

Пол перевів телескоп на дальню стіну котловини й зауважив спотворені скелі — завали, що стали могилами для багатьох

батькових вояків. І раптом його пройняло усвідомлення правильності буття: тепер їхні тіні дивитимуться вниз на цю величну мить. Харконненівські форти й містечка вздовж щитових земель були або в руках у фрименів, або відрізані від центру, неначе пагони, відрубані від рослини й приречені на загибель. Ворог тепер тримав лише котловину й це місто.

— Вони можуть здійснити вилазку на 'топтері, — продовжував Стілгар, — якщо помітять нас.

— То й нехай, — відказав Пол. — Нам сьогодні доведеться спалити ще багато 'топтерів... й ми знаємо: буря наближається.

Тепер він перевів телескоп на дальній край арракінського летовища, де вишикувалися харконненівські фрегати, над якими майорів стяг ДАПТу, припасований до високого флаштока. Тоді він подумав про відчай, який охопив Гільдію, якщо та дозволила приземлитися цим двом групам, а інших тримала в резерві. Гільдія була схожа на чоловіка, який визначає температуру піску, встромивши туди палець ноги, перш ніж напирати намет.

— Ти хочеш розгледіти там щось іще? — поцікавився Гурні. — Нам час повертатися в укриття. Буря наближається.

Пол знову зосередився на величезній споруді

— Вони навіть жінок своїх сюди притягнули, — зауважив він. — А ще лакеїв і слуг. Ох, мій любий Імператоре, наскільки ж ти самовпевнений.

— Таємним лазом піднімаються люди, — сказав Стілгар. — Певно, повертаються Усайм і Корба.

— Гаразд, Стіле, — погодився Пол. — Ми спускаємося.

Але він іще раз востаннє роздивився околиці через телескоп — ретельно вивчав рівнину: її високі кораблі, блискучу металеву споруду, мовчазне місто, фрегати харконненівських найманців. Тоді Пол відповз за скелю, а його місце біля телескопа зайняв вартувий із федаїкінів.

Пол вийшов у неглибоку западину на верхньому гребені Оборонної Стіни. Ця місцина сягала близько тридцяти метрів у діаметрі й трьох метрів завглибшки — звичайнісіньке природне утворення, яке фримени вкрили прозорою камуфляжною тканиною. Комунікаційне обладнання було розміщено навколо отвору в стіні праворуч. Охоронці-федаїкіни, що розташувалися в котловині, чекали на сигнал атаки від Муад'Діба.

З просвіту біля комунікаційного обладнання вийшло двоє чоловіків і заговорило до охоронців.

Пол зиркнув на Стілгара й кивнув у напрямку новоприбулих:

— Вислухай їхні звіти, Стіле.

Старий вождь так і вчинив.

Пол сів напочіпки спиною до скелі, розтягуючи й розминаючи м'язи. Він бачив, як Стілгар відіслав обох чоловіків назад у чорну діру в скелі, а тоді подумав про довгий спуск униз вузьким рукотворним тунелем до дна низини.

Стілгар підійшов до Пола.

— І що ж це таке важливе, що вони не можуть надіслати повідомлення із сейлаго? — запитав Пол.

— Вони бережуть пташок для бою, — пояснив Стілгар. Фримен глипнув на переговорне обладнання, а тоді знову на Пола. — Муад'Дібе, навіть працюючи зі спрямованим світлом, не варто використовувати ці штуки. Вони можуть знайти тебе, просканувавши ефір.

— Скоро вони будуть надто заклопотаними, щоб шукати мене, — відказав Пол. — Що повідомили ці чоловіки?

— Наших кишенькових сардаукарів відпустили біля Старого провалля в нижній частині хребта, тож зараз вони на шляху до свого володаря. Ракетні й металеві установки на місці. Люди розташувалися, як ти й наказував. Загалом усе як завжди.

Пол глянув на неглибоку западину, ретельно вивчаючи білці в розсіяному світлі, яке пропускало камуфляжне покриття. Йому здавалося, що час повзе, наче комаха, яка пересувається голою скелею.

— Нашим сардаукарам доведеться трохи потупцяти, перш ніж вони дістануться до військового транспортера, — зауважив Пол. — За ними стежать?

— За ними стежать, — підтвердив Стілгар.

Гурні Галлек біля Пола прочистив горло:

— Чи не час нам перейти до безпечного місця?

— Тут нема такого місця, — відказав Пол. — Прогноз погоди досі сприятливий?

— Насувається праматір бурі, — відказав Стілгар. — Хіба ти не відчуваєш її, Муад'Дібе?

— Зміни в повітрі відчутні, — погодився Пол, — але передбачення погоди шляхом стовпуння — надійніше.

— Буря буде тут за годину, — сказав Стілгар і кивнув на просвіт між імператорською спорудою та харконненівськими фрегатами. — І вони також про це знають. У небі — жодного 'топтера. Усе спущено й пришвартовано. Їхні друзі з космосу звітують перед ними про погоду.

— Більше не було пробних вилазок? — запитав Пол.

— Після приземлення минулої ночі — нічого, — доповів Стілгар. — Вони знають, що ми тут. Гадаю, просто чекають, щоб обрати зручний для себе час.

— Час обираємо ми, — заперечив Пол.

Підвівши погляд, Гурні гарикнув:

— Якщо вони нам дозволять.

— Флотилія залишиться в космосі, — відказав Пол.

Гурні похитав головою.

— У них немає вибору, — провадив своє Пол. — Ми можемо знищити прянощі. Так Гільдія не ризикуватиме.

— Люди у відчаї — найнебезпечніші, — зауважив Гурні.

— А ми хіба не у відчаї? — запитав Стілгар.

Гурні насупився.

— Ти не жив із фрименською мрією, — застеріг Пол. — Стіл думає зараз про всю воду, витрачену на хабарі та роки чекання, які ми додали до миті, коли Арракіс розквітне. Він не...

— Грррр, — загарчав Гурні.

— І чому він такий похмурий? — поцікавився Стілгар.

— Він завжди похмурий перед боєм, — пояснив Пол. — Це єдиний різновид гарного настрою, який Гурні може собі дозволити.

Вовчий вищир повільно перекосив обличчя Гурні, білі зуби сьайнули над укритим дистикостом підборіддям.

— Мене страшенно засмучує думка про бідні харконненівські душі, яких відправимо в небуття без каяття, — сказав він.

Стілгар гикнув.

— Він говорить, як фєдайкін.

— Гурні — воїн-камікадзе з пелюшок, — відказав Пол. *«Так, нехай заповняють мозок легкою бесідою, перш ніж ми кинемося в бій із військовим громаддям на рівнині»*, — подумав Пол, поглянувши на просвіт у скелястій стіні, а тоді перевівши погляд на Гурні, який сидів, похмуро замислившись.

— Хвилювання підточують силу, — прошепотів Пол. — Це ти сказав мені колись, Гурні.

— Мій Герцогу, — відказав Гурні, — найбільше мене хвилює атомна зброя. Якщо ви скористаєтеся нею, щоб пробити дірку в Оборонній Стіні...

— Ті люди не відповідатимуть нам атомним ударом, — сказав Пол. — Вони не наважаться... з тієї самої причини, чому й не можуть ризикувати, дозволивши нам знищити джерело прянощів.

— Але заборона на...

— Заборона! — гарикнув Пол. — Це страх, а не заборона, не дає Домам кидатися одне в одного атомними бомбами. Велика Конвенція доволі чітка щодо цього питання: «Використання атомної зброї проти людей призведе до знищення планети». А ми підриватимемо Оборонну Стіну, не людей.

— Надто вже цей момент делікатний, — вагався Гурні.

— Їхні бюрократи охоче вхопляться за таке тлумачення, — сказав Пол. — І не говорімо більше про це.

Він відвернувся, шкодуючи, що насправді таким упевненим зовсім не почувався. Тоді запитав:

— А як щодо містян? Вони вже на позиціях?

— Так, — пробурмотів Стілгар.

Пол глянув на нього.

— Що тебе гризе?

— Я не знаю жодного містянина, якому можна повністю довіряти, — відказав Стілгар.

— Я сам колись був містянином, — відрізав Пол.

Стілгар закляк, його обличчя побагряніло.

— Муад'Діб знає, що я не мав на увазі...

— Я знаю, що ти мав на увазі, Стіле. Але людину оцінюють не по тому, що вона, на твою думку, зробить, а по тому, що вона насправді зробить. У цих містян фрименська кров. Вони просто ще не навчилися звільнитися від пут. Ми їх навчимо.

Стілгар кивнув і сумно мовив:

— Це лише набути за життя звички, Муад'Дібе. На Погребній рівнині нас учили зневажати людей із поселень.

Пол зауважив, як Гурні вивчає Стілгара:

— Скажи, Гурні, чому сардаукари вигнали з домівок міський люд?

— Старий трюк, Герцогу. Вони сподівалися обтяжити нас біженцями.

— Партизанські війни так давно втратили ефективність, що влада забула, як боротися з ними, — мовив Пол. — Сардаукари зіграли нам на руку. Вони забрали собі трохи міських жінок для розваги, а бойові штандарти прикрасили головами чоловіків, які виступали проти. Таким чином породили палку ненависть серед людей, які в іншому разі дивилися б на прийдешній бій, як на велику незручність... і на можливість поміняти один комплект владарів на інший. Сардаукари привели до нас рекрутів, Стілгаре.

— Здається, у містян і справді є бойовий запал, — погодився Стілгар.

— Їхня ненависть — свіжа й незатьмарена, — вів далі Пол. — Тому ми використаємо їх як штурмові загони.

— Навіть страшно, скільки їх поляже тут, — мовив Гурні.

Стілгар кивнув на знак згоди.

— Про шанси їх попередили, — відказав Пол. — Вони знають: кожен сардаукар, якого вони вб'ють, — це на одного менше для нас. Бачите, панове, їм є за що вмирати. Містяни з'ясували, що вони — люди. І тепер прокидаються.

Боець біля телескопа щось приглушено вигукнув. Пол підійшов до розколини й запитав:

— Що тут таке?

— Якийсь рух, Муад'Дібе, — прошипів вартовий. — У тому жажному металевому наметі. Із західного боку Коронної гряди виїхала машина, яка мчала, наче яструб до гнізда куріпки.

— Прибули наші полонені сардаукари, — сказав Пол.

У них щит навколо всього летовища, — повідомив вартовий. — Навіть повітря витанцьовує навколо двору-складу, де вони зберігали прянощі.

— Тепер вони знають, проти кого воюють, — сказав Гурні. — І нехай харконнівські тварюки тремтять і бояться, адже Атрід досі живий!

Пол звернувся до фєдайкіна біля телескопа.

— Стеж за флагштоком над імператорським кораблем. Якщо вони піднімуть мій стяг...

— Цього не трапиться, — відрізав Гурні.

Пол, зауваживши збентеження на Стілгаровому обличчі, пояснив:

ЕКСКЛЮЗИВНІ ІЛЮСТРАЦІЇ СЕМА ВЕБЕРА
КАРТА СВІТУ ДЮНИ
ПЕРЕДМОВА БРАЯНА ГЕРБЕРТА

Найпопулярніший науково-фантастичний роман! «Дюна» зробила Френка Герберта відомим на весь світ і, обігнавши в рейтингах навіть «Володаря перснів», виборола престижні літературні нагороди: премію Гюґо і премію Неб'юла в категорії «Найкращий роман», премію SFinks як «Книга року», неодноразове визнання від журналу «Локус» у категорії «Найкращий роман усіх часів». Ця культова сага — про вічну боротьбу і жагу до перемоги, про ціну справедливості і вибір шляху.

Меланж, або прянощі, — найцінніша і найрідкісніша речовина у всесвіті, яка може все: від подовження життя до сприяння міжзоряним подорожам. І знайти її можна лише на одній планеті — непривітному пустельному Арракісі, який ще називають Дюною. Той, хто володарює на Дюні, контролює прянощі. А хто контролює прянощі — керує всесвітом. Внаслідок підступної зради найближчих людей гине новий правитель Дюни — Герцог Лето Атрід, і його спадкоємцеві доводиться тікати в пустелю. Щоб помститися за батька і відвоювати планету у ворогів, Пол Атрід має здобути довіру фрименів — корінних мешканців Дюни — і повести крихітну армію проти незліченних сил супротивника...

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-2554-1

9 786171 225541